

İşıqlı sabahlar üçün, parlaq bir gələcək üçün,
çiçəklənən millət üçün, səsi dünyaya yayılacaq bir
gənclik üçün, **düşünərək yaşayanlar üçün**, xoşbəxt bir
ailə üçün, sevincli qəlblər üçün, gülən üzlər üçün,
həyat səhifələrimizi parlaq imza sahiblərinin
qələmi ilə yazmaq üçün

parlaq imzalar

Kitabın sahibi: _____

Oxu tarixi: _____

AĞDIŞ

CEK LONDON

İngilis dilindən tərcümə:

Anar Mahmudov

Koordinator: Amin
Tercüməçi: Anar MAHMUDOV
Redaktor: Toğrul MUSAYEV
Korrektor: Cəriyyət MUSAYEVA
Tərtibatçı: Zülfü XƏLİLOV
Art direktor: Ramin HƏSƏNƏLİZADƏ
Dizayner: Bayram QAFAROV

Jack London
WHITE FANG

Cek London
AĞDIŞ

Bakı, “Parlaq İmzalar” Nəşriyyatı – 2021, 296 səh.

© “Macmillan” nəşriyyatı / 1906

© Parlaq İmzalar MMC / 2021

Kitabın bütün hüquqları qorunur. İcazəsiz olaraq hər hansı vasitə ilə nəşri və yayımlanması qadağandır.

Parlaq İmzalar Nəşriyyatı | 111
Klassiklər seriyası | 19

www.parlaqimzalar.az
info@parlaqimzalar.az
f @ /parlaqimzalar
0559697259 / 0559897259

Mətbəə: “Şərq-Qərb” ASC
Çap tarixi: 15.10.2021
Sifariş: 2134

Cek London 1876-cı il yanvarın 12-də San-Fransisko şəhərində anadan olub. Əsl adı Con Qriffit Çeynidir. C. London uşaq yaşlarından böyük əzab-əziyyətlərə qatlaşır; o, San-Fransiskonun küçələrində ayaqqabı silir, qəzet satır, çay və okean gəmilərinin göyərtələrini yuyur, limanlarda yük vurub, yük boşaldırdı. 1896-cı ildə Kaliforniya Universitetinə qəbul olur. Ancaq maddi vəziyyəti pis olduğundan universiteti yarımçıq qoyur.

C. London təxminən 40-dan çox kitab yazır. Şəksiz, ən məşhur əsəri “Martin İden”dir (1909). Bundan başqa, dünya ədəbiyyatının əvəzolunmaz klassiklərindən sayılan “Ağ diş”, “Əcdadların harayı”, “Dəmir daban” da yazıcının uğurlu əsərləri sırasındadır.

Böyük yazıçı 1916-cı il noyabrın 22-də Qlen Ellen şəhərində vəfat edir.

Anar Mahmudov 1973-cü il martın 21-də anadan olub. M. Ə. Rəsulzadə adına ADU-nun “Şərqşünaslıq” fakültəsini bitirib. Kitablarla yanaşı, bir neçə bədii və sənədli filmi Azərbaycan dilinə çevirib.

Tərcümə etdiyi əsərlər arasında bu kitablar da var: “Təhrik”, “Qürur və Qərz” (Ceyn Ostin), “Yeni il nəğməsi” (Çarlz Dikkens), “Baskervillərin iti” (Artur Konan Doyl), “Ağdiş” (Cek London), “Keşiş evində qətl”, “On üç müəmma” (Aqata Kristi), “Boyalı quş” (Yerji Koşinki), “Ququ yuvası üzərindən uçuş” (Ken Kizi), “İngilis pasiyent” (Maykl Ondatce), “Parıltı” (Stiven Kinq).

Mündəricat

BİRİNCİ HİSSƏ

VƏHŞİ ŞİMAL

I. Ət izi ilə _____	11
II. Dişi canavar _____	21
III. Aclıq fəryadı _____	34

İKİNCİ HİSSƏ

VƏHŞİ ŞİMALIN BALASI

I. Diş-dişə _____	49
II. Kaha _____	61
III. Boz ənik _____	71
IV. Dünyanın divarı _____	78
V. Ov qanunu _____	92

ÜÇÜNCÜ HİSSƏ

VƏHŞİ ŞİMALIN TANRILARI

I. Od əldə edənlər _____	103
II. Əsarət _____	117
III. Qovulmuş _____	129
IV. Tanrıların izi ilə _____	135
V. Əhd-peyman _____	142
VI. Aclıq _____	153

DÖRDÜNCÜ HİSSƏ

BAŞ TANRILAR

I. Öz cinsinin qənimi _____	167
II. Dəli tanrı _____	180
III. Nifrətin hakimiyyəti _____	191
IV. Ölümün pəncəsində _____	198
V. İslaholunmaz _____	214
VI. Sevgi ustası _____	222

BEŞİNCİ HİSSƏ

ƏHLİLƏŞMƏ

I. Uzun səfər _____	243
II. Cənub _____	250
III. Tanrının mülkü _____	259
IV. Qurd nəslinin sədası _____	273
V. Yatmış qurd _____	282

BİRİNCİ HİSSƏ

VƏHŞİ ŞİMAL

I

Ət izi ilə

Donmuş çayın hər iki sahili boyunca uzanan tutqun küknar meşəsi sanki qaşqabaq sallamışdı. Küləyin son həmləsi ağacların ağ qırovunu, qarını çırpmışdı və indi onlar günün öləzimekdə olan solğun işığında baş-başa verib bir az da tutqun və məşum görünürdülər. Dərin sükuta qərq olmuş bu kimsəsiz, tənha, cansız çöllük qüssədən də ağır bir ovqata bürünmüşdü. Sanki gülürdü bu kimsəsiz çöllük. Bu, hüznədən, kədərdən də ağır bir gülüş idi. Sfinks təbəssümü kimi məlul və məşum, buz kimi soyuq bir gülüş idi, özü də intəhasız çöllüyün amansızlığını, ötkəmliyini vurğulayırdı. Sanki əbədiyyət bu qarlı çöllərdə həyat uğrunda istənilən mübarizəyə, həyatın faniliyinə izahedilməz hikməti və amiranəliyi ilə rişxənd edirdi. Bu yerlər amansız Şimal çölləri idi. Soyuq onun qəlbini belə dondurmuşdu.

Amma hər halda, bu kimsəsiz çöllükdə həyat *vardı*. Kimsə Şimala meydan oxuyurdu: donmuş çayın buzlu səthi ilə bir dəstə qurddandönmə it hərəkət edirdi. Onların pırpız tükləri qırov bağlamışdı. Nəfəsləri ağızların-

dan çıxan kimi havada donur, tüklərinə ələnib buzdan muncuqlara çevrilirdi. İtlər dəri qayışlarla qoşulduqları bir kirşəni çəkib aparırdılar. Kirşənin sürgəcləri yox idi, tozağacı qabığından hazırlanmış qalın altlığı ilə qarın səthinə otururdu. Altlığın burnu tumar kimi geri qatlanmışdı ki, kirşənin qarşısına çıxan dalğavari qar təpəciklərinə ilişməsin, bir vərdənə kimi onları basıb hamarlasın, üstündən rahat keçib gedə bilsin. Kirşədə onun gövdəsinə bərk-bərk sarınmış uzunsov bir qutu vardı. Bir neçə adyal, bir balta, bir qəhvədan, bir tava və başqa şeylər də vardı. Amma onun əsas hissəsini elə bu uzun, dar qutu tuturdu.

İtlərdən bir az qabaqda ayaqlarında yekə qar ayaq-qabısı olan bir adam ağır-ağır, çətinliklə irəliləməkdə idi. İkinci adam kirşənin ardınca güc-bəla ilə gəlirdi. Üçüncü adam isə kirşədəki həmin uzunsov qutuda idi. Onun üçün bu məşəqqət, bu mübarizə bitmişdi artıq: vəhşi Şimala məğlub olmuşdu. Vəhşi Şimal hərəkəti sevmir. Həyat – ona meydan oxumaq deməkdir, çünki o, hərəkətdir, Vəhşi Şimal isə harada hərəkət görürsə, onu məhv edir. O, dənizə can atan çayları buza çevirir, ağac-ların şirəsini, kitrəsini çəkib çıxarır, onların gövdəsini özəyinə qədər dondurur. Vəhşi Şimalın ən böyük düşməni insandır, onun burnunu ovmaqdan xüsusi ləzzət alır. Çünki insan həyatda ən şıltaq məxluqdur, ipə-sapa yatmır, bütün hərəkətləri bir sükunətə gömən Vəhşi Şimalın bu hökmünə asi çıxır.

Amma indi o kirşənin önündə və arxasınca gedən iki adam Vəhşi Şimalın gücünə məhəl qoymadan inadla irəliləyirdilər. Onlar hələ ölməmişdilər. Xəz və gönə

bürünmüş bu adamların nəfəslərinin buğu donaraq yanaqlarında, kirpiklərində elə qırov bağlamışdı ki, tanınmaz hala düşmüşdülər. Bu ağ maskada onlar xəyalət dünyasında hansısa kabusu dəfn etməyə aparan qəbir-qazanlara oxşayırdılar. Amma əslində, onlar sükuta qərq olmuş bu kimsəsiz, təkəbbürlü çöllüyü yara-yara inadla irəliləyən, böyük macərəyə girmiş kiçik macərəpərəstlər idi. Onlar kainatın ənginliyi qədər uzaq, yad və cansız bir dünyayla kəllə-kəlləyə gələrək böyük macərəyə baş qoşmuşdular.

Yolboyu danışmır, enerjilərini qorumağa çalışırdılar. Sükut dörd bir yandan onları əhatə edərək ağır bir yük kimi əzirdi. Dənizin dibindəki yüksək təzyiqliq dalğıcın bədəninə necə təsir göstərsə, sükut da onların beynini o cür sıxırdı. O, sonsuz ənginliyinin ağırlığı və dəyişməz hökmü ilə onları başlarından basıb sıxcalayırdı. Bu təzyiqliq yolçuların beyninin ən nihan nöqtələrinə təsir edir, onların saxta ehtiraslarını, qondarma şövqünü üzüm şirəsi kimi sıxıb çıxarır, insan ruhuna xas olan qürur, özünüqiymətləndirmə hissini darmadağın edirdi. Və yolçular təbiətin bu amansız hücumu qarşısında özlərini zəif çırıntılarla uçuşan qafil pərvanəyə, bir zərrəyə, kiçik, həqiqir varlıqlara oxşadırdılar.

Bir saat keçdi. Sonra daha biri... Qısa, tutqun günün axşam ala-toranlığı düşməyə başlayanda zəif bir ulartı çöllüyün səssizliyini yardı. Əvvəlcə zəif başladı, sonra getdikcə yüksəldi, yüksəldi, bir müddət ən zil nöqtədə titrədi, sonra tədricən bəmləşib kəsildi. Bu səsdə hüzn dolu bir yırtıcılıq, aclıq fəryadı hiss edilməsəydi, bəlkə də, onu ölümqabağı naləyə bənzətmək olardı. Öndə ge-

dən kişi geri qanrıldı, baxışları arxadakı yoldaşının baxışları ilə toqquşanda hər ikisi başını tərpedib bir-birinə işarə verdi.

İkinci ulartı qarlı çöllərin sükutunu iynə kimi dəldi. Yolçular səsin istiqamətini təyin etdilər. Arxadan, bir qədər əvvəl geridə qoyduqları qarlı ərazidən gəlirdi bu səs. Daha sonra cavab ulartısı gəldi. O da arxadan, amma bir az sol tərəfdən gəlirdi.

– Ardımızca gəlirlər, Bill, – öndəki kişi güclə, heç sə-sə oxşamayan bir xırıltıyla dedi. Danışmaq üçün əməlli-başlı güc sərf elədi.

– Yəqin, yeməyə bir şey tapmırlar, – həmsəfəri dedi.
– Neçə gündür gözümə dovşan ləpiri də dəymir.

Bundan sonra onlar bir müddət danışmadılar, qulaqlarını şəkəlib arxadan gələn ulartıları dinşədilər.

Qaş qaralanda itlərini sahildəki küknar meşəsinə çəkib düşərgə saldılar. Tabutu ocağın qırağına qoyub ondan masa və kətil kimi istifadə etdilər. Qurddandönmə itlər ocağın o biri başında bir-birinə qısılib mırıldayır, bir-birinə diş qıcayır, amma qaranlığa girmək istəmirdilər.

– Deyəsən, heç ocaqdan aralanmaq istəmirlər, Henri, – Bill dedi.

Ocağın başında çöməlib qəhvədana buz parçası qoyan Henri başıyla təsdiqlədi. Tabutun üstündə oturub yemək yeyənədək dinib-danışmadı:

– Bilirlər ki, bura daha təhlükəsizdir. Biri var, burda yemlənəsən, bir də var, özün yemə çevriləsən. Bu itlər ağıllı heyvanlardır.

– Nə bilim, – Bill başını şübhə ilə bulayaraq dedi.

Yoldaşı onu təəccüblə süzüb dedi:

– Birinci dəfədir, onların ağılına şübhə elədiyini görürəm.

– Henri, – o birisi, paxlanı aramla çeynəyə-çeynəyə dedi, – mən onları yemləyəndə qarı necə eşdiklərinə fikir verdin?

– Hə, bu dəfə həmişəkindən artıq oldu, – Henri razılaşdı.

– Neçə itimiz var, Henri?

– Altı.

– Ay sağ ol, Henri... – Bill deyəcəyi sözün təsirini artırmaq üçün bir qədər fasilə verdi. – Mən də onu deyirəm, bizim altı itimiz var. Torbadan altı balıq götürdüm, Henri, amma bir balıq çatmadı.

– Səhv saymısan.

– Bizim altı itimiz var, – Bill mülayim səslə dedi, – mən də altı balıq götürdüm. Tayqulağa balıq çatmadı. Sonra qayıdıb ona da bir balıq gətirdim.

– Bizim cəmi altı itimiz var, – Henri dedi.

– Henri, – Bill əl çəkmədi. – Mən demirəm ki, onların hamısı it idi, amma balıq verdiklərimin sayı yeddi idi.

Henri yeməyinə ara verib tonqaldan o taya boylandı və itləri saydı.

– Hər halda, indi altı it var, – o dedi.

– Biri də vardı, qaçıb getdi, – Bill əminliklə dedi. – Mən yeddisini görmüşəm.

Henri yoldaşını şəfqətlə süzüb dedi:

– Bircə çatsaydıq, heç dərdim olmazdı.